

Research article

Development of participatory solid waste management at Sirindhorn College of Public health dormitory, Khon Kaen Province.

Pannee Laovakiati

Lecturer, Senior professional,
Sirindhorn College of Public
Health, Khon Kaen Province

Anorat Yoloa

Lecturer, Sirindhorn College of
Public Health,
Khon Kaen Province

Balsee Sabangban

Senior professional nurse,
Sirindhorn College of Public
Health, Khon Kaen Province

Abstract

The purpose of this participatory action research was to study the generality of solid waste management of students and study the participatory processes in solid waste management of students at Sirindhorn College of Public Health, Khon Kaen Province. This study compared the amount of waste before and after using the student participation process at the dormitory of Sirindhorn College of Public Health to study problems and identify obstacles. In order to conduct student participation activities to reduce waste in dormitories at Sirindhorn College of Public Health, the following steps were taken: 1) Study the knowledge and practice about waste management of students including collection of garbage and separation of garbage and waste. 2) Students took part in planning by group discussion and in-depth interviews. 3) Students took part in workshops. 4) Students took part in evaluation by group discussion and interviews using deep and open-ended questions 5) Re-evaluate the knowledge and practice of student waste management including collection of garbage and separation of garbage and waste. Data of knowledge and practice were analyzed using descriptive statistics. Data from group discussions and in-depth interviews were assessed using content analysis.

The study indicated that knowledge and practice of students involved in the garbage management study statistically changed (p -value <0.001). Participatory practices resulted in reduced waste as well as the improvement of the students' practice of waste management. Thus, educational institutions should encourage students to have better behavior in waste management through knowledge and participatory study events.

Keywords: participation; solid waste management

Corresponding author:

Pannee Laovakiati

E-mail : siripak88@hotmail.com

Received date: 2 October 2018

Revised date: 18 October 2018

Accepted date: 27 October 2018

บทความวิจัย (Research article)

การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยภายในหอพักนักศึกษา วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

พรรณี เลาวะเกียรติ

วิทยาจารย์ ชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร
จังหวัดขอนแก่น

อโนราช โยเหลา

วิทยาจารย์
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร
จังหวัดขอนแก่น

ใบศรี แสงบาล

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร
จังหวัดขอนแก่น

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการดำเนินงานการจัดการขยะของนักศึกษาภายในหอพักวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่นและศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของนักศึกษาภายในหอพักวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น เปรียบเทียบปริมาณขยะก่อนและหลังใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาภายในหอพักวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่นและศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาเพื่อลดปริมาณขยะภายในหอพักวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น มีขั้นตอนดำเนินการคือ 1. ศึกษาความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการขยะของนักศึกษา การจัดเก็บรวบรวมขนถ่ายขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะมูลฝอย 2. ดำเนินการมีส่วนร่วมในการวางแผนโดยการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก 3. ดำเนินการมีส่วนร่วมโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ 4. ดำเนินการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกและคำถามปลายเปิด 5. ศึกษาความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการขยะของนักศึกษา การจัดเก็บรวบรวมขนถ่ายขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะมูลฝอย วิเคราะห์ความรู้และการปฏิบัติโดยใช้สถิติพรรณนา ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้การวิเคราะห์ เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้และการปฏิบัติการจัดการขยะก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และ ($p\text{-value} < 0.00$) ตามลำดับ และการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมมีผลทำให้ปริมาณ

ผู้รับผิดชอบบทความ:

พรรณี เลาวะเกียรติ

อีเมลล์ : siripak88@hotmail.com

วันที่ได้รับต้นฉบับ: 2 October 2018

วันที่แก้ไขบทความ: 18 October 2018

วันที่ตอบรับบทความ: 27 October 2018

ขยะลดลงและการปฏิบัติตนของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะมีการปฏิบัติที่ดีขึ้น ดังนั้นสถาบันการศึกษาต่างๆ จึงควรให้มีการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะเพราะจะทำให้ นักศึกษามีพฤติกรรมในการจัดการขยะดียิ่งขึ้นต่อไป

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; การจัดการขยะมูลฝอย

1. บทนำ

จากการสำรวจพบว่า ปริมาณขยะ มูลฝอยที่เกิดขึ้นประมาณ 800 ตัน/วัน ทำให้เกิดปัญหา หน่วยงานของรัฐไม่สามารถดำเนินการเก็บขนมูลฝอยไปกำจัดได้หมดในแต่ละวัน เกิดปัญหา มูลฝอย เหลือตกค้างจากการเก็บขน อีกทั้งระบบเก็บขนยังไม่มีรถคัดแยกขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ ประโยชน์ได้อีก และไม่มีการคัดแยก มูลฝอยติดเชื้อและกากของเสียอันตรายออกจากขยะมูลฝอยชุมชน ทั่วไป นอกจากนี้วิธีการกำจัดมูลฝอยของเทศบาลและสุขาภิบาลโดยทั่วไปยังไม่ถูกต้องตามหลัก สุขาภิบาล เกิดปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยเป็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำผิวดินและใต้ดิน และ สุขภาพอนามัยของ ประชาชน ตลอดจนเป็นผลเสียต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว¹ วิทยาลัยการ สาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น มีบุคลากร 345 คน นักศึกษา 133 คน มีตึกอาคารเรียน 6 หลัง บ้านพัก 30 หลัง แพลต 1 หลัง หอพักนักศึกษาชาย 1 หลัง หอพักนักศึกษาหญิง 2 หลังและ หอพักนักศึกษาผู้เข้าอบรม 1 หลัง ขยะจะเกิดจากเศษอาหาร และเศษวัสดุทุกชนิด เช่น กระดาษ ขวดน้ำ พลาสติก ฯลฯ ในช่วงกิจกรรมรณรงค์ทำให้มีปริมาณขยะจำนวนมาก เป็นตัวการสำคัญ ประการหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม เมื่อมีขยะจำนวนมากบริเวณหอพักนักศึกษา ไม่สามารถ เก็บขนและกำจัดขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือจัดการขยะอย่างไม่ถูกสุขลักษณะ ขยะจึงเป็นสาเหตุให้ เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมคือ เกิดกลิ่นเหม็นและมีสัตว์นำโรค เช่น แมลงวัน เกิดขึ้นจำนวนมาก²

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดการขยะในหอพักนักศึกษาชายและหอพักนักศึกษาหญิงวิทยาลัย การสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการขยะในหน่วยงานของรัฐให้มี ประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาความรู้ การปฏิบัติ ปัญหาและข้อเสนอแนะของการดำเนินงานการจัดการขยะ ของนักศึกษาภายในหอพักวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

2.2 เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของนักศึกษาภายในหอพักวิทยาลัยการ สาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

2.3 เพื่อเปรียบเทียบปริมาณความรู้และการปฏิบัติก่อนและหลังใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของ นักศึกษาภายในหอพักวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

3.วิธีการวิจัย

การศึกษาค้นครั้งนี้เป็นการศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research)

4. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็น นักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นนักศึกษาชายจำนวน 30 คนและนักศึกษาหญิงจำนวน 103 คน ที่อาศัยภายในหอพักนักศึกษาชายและหอพักนักศึกษาหญิง วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดขอนแก่น ช่วงระยะเวลาการวิจัย เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ก.ค. 61 ถึง 30 ก.ย. 61

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 แบบทดสอบความรู้และสอบถามการปฏิบัติ เพื่อเก็บข้อมูลส่วนบุคคล การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการจัดการขยะ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการลดการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

5.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เป็นการสัมภาษณ์รายบุคคลเพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีการสนทนากลุ่มทำได้ไม่ครบประเด็นโดยเจาะลึกถึงการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดขอนแก่น

5.3 การสนทนากลุ่ม (focus group discussions) การสนทนากลุ่มในงานวิจัยนี้เพื่อถกกันความคิดเห็นและหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงของการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

6. กระบวนการมีส่วนร่วมดำเนินการดังนี้

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาที่อาศัยภายในหอพักวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดขอนแก่น ในการจัดการขยะ โดยดำเนินการ 7 ขั้นตอนดังนี้

6.1 วัดความรู้ก่อนการมีส่วนร่วมโดยใช้แบบทดสอบความรู้ และแบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการขยะซึ่งเป็นคำถามปลายปิด ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด โดยมีกิจกรรมในวันที่ 25 ส.ค. 61 โดยเริ่มตั้งแต่เวลา 9.00-12.00 น.

6.2 การดำเนินการมีส่วนร่วมครั้งที่ 1 คือ การวางแผน โดยเลือกวิธีการคือ 1.แบบสัมภาษณ์ (In-depth interview) 2.แบบสนทนากลุ่ม (focus group discussions) เพื่อวางแผน กิจกรรมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาโดยมีกิจกรรมในวันที่ 1 ก.ค. 61 โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 9.00-12.00 น.

6.3 การดำเนินการมีส่วนร่วมครั้งที่ 2 โดยผู้วิจัยจะให้ความรู้แก่นักศึกษาคือและดำเนินการจัดการขยะ โดยการดำเนินการกิจกรรมการคัดแยกขยะโดยมีกิจกรรมในวันที่ 1 ส.ค. 61 โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 9.00-16.00 น.

6.4 ดำเนินการมีส่วนร่วมครั้งที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group discussions) โดยมีกิจกรรมในวันที่ 3 ก.ย. 61 โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 9.00-12.00 น.

6.5 วัดความรู้และการปฏิบัติหลังการมีส่วนร่วมโดยใช้แบบทดสอบความรู้ และแบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการขยะโดยมีกิจกรรมในวันที่ 10 ก.ค. 61 โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 9.00-12.00 น.

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบทดสอบและแบบสอบถามวิเคราะห์เชิงพรรณนาได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7.2 เปรียบเทียบความรู้และการปฏิบัติโดยใช้ สถิติ paired t-test

7.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group discussions) ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

8. ข้อพิจารณาทางด้านจริยธรรม

ผู้วิจัยจะพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล โดยยึดหลัก 3 ประการ คือ หลักความเคารพในบุคคล (Respect for person) หลักคุณประโยชน์และไม่ก่ออันตราย (Beneficence) หลักยุติธรรม (Justice) ซึ่งจะคำนึงถึงการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น เลขที่จริยธรรม HE 611004

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลนักศึกษาจำนวน 133 คนซึ่งมีนักศึกษาชาย 30 คน ร้อยละ 26.38 และนักศึกษาหญิง 103 คน ร้อยละ 73.62 อายุ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 130 คน ร้อยละ 98.16 อายุ 21-30 ปี จำนวน 3 คน ร้อยละ 1.84 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 102 คน ร้อยละ 87.12 ระหว่าง 5,001-10,000 บาท จำนวน 11 คน ร้อยละ 12.88 ระดับการศึกษา จบมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จำนวน 129 คน ร้อยละ 91.41 จบปริญญาตรี จำนวน

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 30 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2562

4 คน ร้อยละ 8.59 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด จำนวนคน 103 ร้อยละ 87.73 การรับรู้ข่าวสาร ทุกเดือนมากที่สุด จำนวน 95 คน ร้อยละ 71.43 และนักศึกษาให้ความสนใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารมากน้อยเพียงใด พบว่า สนใจปานกลาง มากที่สุด จำนวน 124 คน ร้อยละ 93.23 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละ นักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขที่อาศัยภายในหอพักวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น (n = 133)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N-133)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	103	73.62
หญิง	30	26.38
2.อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	130	98.16
21-30 ปี	3	1.84
3.ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	102	87.12
5,001-10,000 บาท	11	12.88
4.ระดับการศึกษา	129	91.41
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6		
ปริญญาตรี		
5.รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
โทรทัศน์/วิทยุ	20	8.15
วารสาร/เอกสารทางวิชาการ	10	4.12
สื่อทางอินเทอร์เน็ต	103	87.73
6.รับรู้ข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ มากน้อยแค่ไหน		
ทุกสัปดาห์	38	28.57
ทุกเดือน	95	71.43
7.ให้ความสนใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร มากน้อยเพียงใด		
สนใจมาก	7	5.26
สนใจปานกลาง	124	93.23
สนใจน้อย	3	2.26

2. ผลดำเนินการมีส่วนร่วม

2.1 การมีส่วนร่วมครั้งที่ 1 ผลที่ได้จากการวางแผนมีดังนี้

2.1.1 ข้อเสนอแนะด้านการคัดแยกขยะรีไซเคิล

- สร้างนวัตกรรมขยะรีไซเคิล เช่น กล่องนมนำมาถักเป็นเสื้อ
- รณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะต้นทาง โดยมีถังขยะแยกประเภทคือ ถังขยะแห้ง ถังขยะเปียกและถังขยะรีไซเคิลประจำในแต่ละชั้นของหอพัก

2.1.2 ข้อเสนอแนะด้านการประสานความร่วมมือกับทางวิทยาลัย โดยเสนอแนะให้ทางวิทยาลัยซื้อถังขยะแบบแยกประเภทคือ ถังขยะแห้ง ถังขยะเปียก และถังขยะรีไซเคิล

2.2 การมีส่วนร่วมส่วนร่วมครั้งที่ 2 ผลที่ได้จากการดำเนินการมีดังนี้

นักศึกษาได้ข้อตกลงและหลักปฏิบัติร่วมกันในการประชุมเชิงปฏิบัติการในการคัดแยกขยะ

2.2.1 ด้านการคัดแยกขยะ

- รณรงค์การคัดแยกขยะโดยใช้หลัก 3R คือ Reduce Reuse และ Recycle

2.3 การมีส่วนร่วม ส่วนร่วมครั้งที่ 3 ผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลมีดังนี้

-ทางวิทยาลัยได้มีการจัดซื้อถังขยะแยกประเภท คือ ถังขยะแห้ง ถังขยะเปียกและถังขยะรีไซเคิลประจำในแต่ละชั้นของหอพัก

- จากการประเมินผลพบว่า นักศึกษามีความรู้และตระหนักถึงการทิ้งขยะซึ่งมีการคัดแยกขยะตามถังขยะที่ทางวิทยาลัยได้เตรียมไว้

- นักศึกษามีจิตสำนึกที่ดีในการคัดแยกขยะโดยปริมาณขยะหลังกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินการและมีการคัดแยกขยะที่เหมาะสมทำให้ปริมาณขยะลดลง

2.4 ความรู้และการปฏิบัติของนักศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความรู้ ก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวិทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น พบว่า ก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร มีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และ $95\%CI = 4.56 - 4.59$ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบ ความรู้ เกี่ยวกับการจัดการขยะของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ($n = 133$)

การมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{d}$	S.D. _d	p-value	95%CI
ก่อนการมีส่วนร่วม	11.5	1.41				
			5.1	0.46	<0.001	4.56- 4.59
หลังการมีส่วนร่วม	16.6	1.87				

เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการขยะ ก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น พบว่า ก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร มีความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) 95% CI= 0.68-0.76 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการปฏิบัติในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการจัดการขยะ

การมีส่วนร่วม	X	SD	Paired t-test	$\bar{d}$	S.D. _d	P-value	95%CI
ก่อนการมีส่วนร่วม	2.57	0.19					
			35.93	0.73	0.12	<0.001	0.68-0.76
หลังการมีส่วนร่วม	3.30	0.31					

สรุปและอภิปรายผล

ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะภาพรวม พบว่านักศึกษาที่อาศัยภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะอยู่ในระดับสูงเพราะนักศึกษาได้รับความรู้จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากขึ้นสอดคล้องกับ ประภาพร แก้วสุกใส³ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความรู้ในระดับสูง ในการจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาในภาพรวม พบว่านักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดขอนแก่น หลังการมีส่วนร่วมพบว่าอยู่ในระดับสูงเพราะนักศึกษาได้ตระหนักถึงปัญหาปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้นทุกวัน ทำให้มีการคัดแยกขยะส่งผลให้ปริมาณขยะลดลงและไม่สอดคล้องกับ พัฒนศักดิ์ จันทร์สมุด⁴ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การจัดการขยะไม่แตกต่าง ก่อนและหลังการมีส่วนร่วม ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เมื่อเปรียบเทียบความรู้ ก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น พบว่า ก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร มีความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) ค่าเฉลี่ยผลต่าง เท่ากับ 5.1 ค่าเฉลี่ยผลต่าง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.46 และ 95% CI ; 4.56- 4.59 เพราะนักศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการมีส่วนร่วมทำให้มีองค์ความรู้เพิ่มขึ้นสอดคล้องกับ ประภาพร แก้วสุกใส³ จากการศึกษาพบว่า ความรู้ก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

การเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการลดการจัดการขยะ ก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของนักศึกษาภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น พบว่า ก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการลดการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร มีความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) ค่าเฉลี่ยผลต่าง เท่ากับ 0.73 ค่าเฉลี่ยผลต่างส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.12 ค่า 95% CI ; 0.68–0.76 เพราะนักศึกษาได้ทำตามข้อตกลงในกระบวนการมีส่วนร่วมและได้ตระหนักถึงมลพิษที่เกิดจากขยะสดคล้อยกับ **พัฒนศักดิ์ จันทร์สมุด**⁴ จากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติ ก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาทุกคนในการคัดแยกขยะเพราะจะทำให้ปริมาณขยะภายในหอพักลดลงสอดคล้องกับ ปภาวรินทร์ นาจำปา⁵ จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และทางฝ่ายบริหารของวิทยาลัย ได้มีการกำหนดนโยบายและสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ ถึงขยะ ในการคัดแยกขยะ เพื่อลดปริมาณขยะภายในหอพักนักศึกษา

จากการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในการลดการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน 2561 พบว่า นักศึกษาได้มีการจัดการขยะที่ดี เพราะนักศึกษามีการคัดแยกขยะที่ต้นทาง สามารถลดปริมาณขยะภายในหอพักของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่นได้จริงสอดคล้องกับรัฐพล ศรีธรรมมาและเกวลิน ศิลพิพัฒน์⁶ จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพในการจัดการขยะของเทศบาล เขาพระงามอยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาที่เข้ามาพักอาศัยในหอพักมีการคัดแยกขยะและการจัดการขยะอย่างยั่งยืน และให้ 1) นักศึกษามีส่วนร่วมให้มากที่สุดการคัดแยกขยะเพิ่มมากขึ้น 2) มีการศึกษาปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการขยะภายในหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณนักศึกษาและอาจารย์ สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่นทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 10 จังหวัดขอนแก่น. **รายงานผลการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2560**. [ออนไลน์] 2561 [อ้างเมื่อ 10 พฤษภาคม 2560] จาก <https://www.reo10.mnre.go.th>
2. ฝ่ายบริหารทั่วไป วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น. **สรุปรายงานประชุมประจำเดือน สิงหาคม 2560.**; 2560.
3. ประภาพร แก้วสุกใส. **การศึกษาเพื่อหาแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์; 2549.
4. พัฒนศักดิ์ จันทร์สมุด. **พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของนิสิต มหาวิทยาลัยสารคาม**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2550.
5. ปภาวรินทร์ นาจำปา. **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของ เทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด**. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา; 2557.
6. รัฐพล ศรีธรรมมาและเกวลิณ ศิลพิพัฒน์. **การมีส่วนร่วมของประชาชนและ ประสิทธิภาพการจัดการขยะของเทศบาลตำบลเขาพระงาม อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน; 2559.